

Ιδρυτής εν έτει 1880 † Ν.Γ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ
† ΑΠ. Ν. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ 1932 - 1974
Διευθυντής - Ιδιοκτήτης ΟΥΡ. ΑΠ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 25 104 32 - ΑΘΗΝΑ Αρ. φυλ. 328 Έτος 28ον Γ' Περιόδου

ΣΙΦΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΙΦΝΙΩΝ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (1958) & (1991)

ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ (1978) — ΕΔΙΠΤ (1988)

ΕΤΟΣ 122 ον

ΑΘΗΝΑ

ΜΑΪΟΣ

2001

ΓΝΩΜΙΚΑ:

«Οπού θέλει να μισήσει
στην ακρογιαλιά καθίτζει»!
Σιφνέικο

ΤΗΛ. 52.25.264 & 81.32.410

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΙΦΝΟΥ: (0284) 31.487

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

FAX: 52.25.264

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Γαλακτίων Ιερομόναχος «Εμαρτύρησεν εν Σίφνω»(;)

Του κ. ΣΙΜΟΥ ΜΙΛΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ

Η πληροφορία ότι ο Γαλακτίων, ιερομόναχος – πρωτοσύγκελλος της μητροπόλεως Λακεδαιμονίας και πολύ γνωστός βιβλιογράφος, βρήκε μαρτυρικό θάνατο στη Σίφνο περί το έτος 1700, μολονότι ανεπιβεβαίωτη έχει πράγματι μεγάλο εκκλησιαστικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Περιέχεται στο δίτομο έργο «Ιστορία της Ιεράς Μονής Αγίων Τεσσαράκοντα (εν Λακεδαίμονι), υπό Μελετίου Σακελλαροπούλου, επισκόπου Μεσσηνίας, γραφείσα τω 1921» σε επηυξημένη έκδοση «υπό του προηγούμενου αυτής επισκόπου Ελαίας Θεοδώρητου», εν Αθήναις 1998, τόμος Α', σελ. 174–176.

Ο Γαλακτίων, από την Αναβρυτή της Λακωνίας, διατέλεσε ιερομόναχος της, ανιδρυμένης προ του έτους 1600, ιεράς Μονής των Αγίων Τεσσαράκοντα και άξιος μαθητής του διακεκριμένου βιβλιογράφου του 17ου αιώνας Παρθενίου, επισκόπου Βρεσθένης.

Η δράση του αναπτύσσεται στο δεύτερο μισό του ίδιου αιώνα, ως πρωτοσύγκελλου της μητροπόλεως Λακεδαιμονίας και βιβλιογράφου (κωδικογράφου). Από τα βιβλιογραφικά έργα του, στα οποία αποτυπώνεται η μεγάλη μόρφωσή του, είναι γνωστά τέσσερα, δύο των ετών 1669 και 1690, που διασώζονται στο Ιστορικό Αρχείο Σπάρτης, ένα του έτους 1670 στη Μονή Παντοκράτορος του Αγίου Όρους και το τέταρτο, έτους 1672, στην ιερά Μονή του Ταξιάρχη της Σερίφου.

Κατά τον θεοφιλ. επίσκοπο Ελαίας κ. Θεοδώρητον, προηγούμενον της Μονής των Αγίων 40, το έτος 1964 σε κάποια αθηναϊκή εφημερίδα και στο συναξάρι της ημέρας (5 Νοεμβρίου), κατά την οποία η Εκκλησία μας εορτάζει την μνήμη των μαρτύρων Γαλακτίωνος και Επιστήμης, που εμαρτύρησαν επί αυτοκράτορος Διοκληπιανού (284–304), αναγράφονταν, όχι το ιστορικό του μαρτυρίου του εορταζομένου από την Εκκλησία Γαλακτίωνος, αλλ' εκείνο του ιερομονάχου – βιβλιογράφου Γαλακτίωνος του 17ου αιώνα, όπως ιστορήθηκε ανωτέρω, με την επί πλέον όμως πληροφορία ότι τούτος «εμαρτύρησεν εν Σίφνω».

Παρερχόμενοι το σφάλμα από αγιολογικής πλευράς, σημασία εν προκειμένω έχει η πρόσθετη αυτή πληροφορία του μαρτυρίου του νεωτέρου Γαλακτίωνος στη Σίφνο γιατί προκύπτει ένας ακόμη μάρτυρας για την πίστη του Χριστού την Αγία, ο Οποίος μάλιστα άθλησε στο νησί μας(!). Ο επίσκοπος Ελαίας κ. Θεοδώρητος, με τον οποίο είχαμε ιδιαίτερη συζήτηση επί του θέματος, μας διεβεβαίωσε ότι οι έρευνές του για την αποκάλυψη και άλλων πληροφοριών, δεν απέδωσαν καρπούς. Το θέμα πάντως παραμένει ανοικτό στην έρευνα για την οποία άντλησε την πληροφορία του ο συντάκτης του συναξαρίου της αθηναϊκής εφημερίδας για το μαρτύριο του Γαλακτίωνος στη Σίφνο.

Παρ' όλα ταύτα, χρήσιμο είναι να εξετάσουμε κάποιες πλευρές του ζητήματος με βάση τα υπάρχοντα μέχρι σήμερα στοιχεία.

1. Ο Γαλακτίων πρέπει να τελείωσε μαρτυρικά τον βίο του μετά το έτος 1690, αφού κατά το έτος αυτό κατέστρωσε τον τελευταίο από τους γνωστούς κώδικές του, έστω μεταξύ 1691–1700 στη Σίφνο.

2. Η παρουσία του σ' αυτήν μπορεί να αποδοθεί σε φυγή του από τη Λακωνία, όπου κατά την περίοδο 1684–1686 συνέβησαν «ολέθρια καταδρομαί, ταραχαί και συμφοραί», όταν οι Τούρκοι αναγκάστηκαν από τους Βενετούς να εγκαταλείψουν την Πελοπόννησο, την οποία κατέλαβαν ολόκληρη οι δεύτεροι το 1687 και την κατέστησαν κτήση τους για τριάντα περίπου χρόνια, μέχρι του έτους 1715. Πολύ πιθανόν τότε, λόγω της καταστάσεως, να αναγκάστηκε ο Γαλακτίων να αποδημήσει στα νησιά και συγκεκριμένα στη Σίφνο. Τούτο δε ίσως επειδή παλαιότερα είχε εργασθεί σ' αυτά ως βιβλιογράφος, αν θεωρήσουμε ότι το 1672, ευρισκόμενος στη Σέριφο, κατέστρωσε τον διασωζόμενο στη Μονή Ταξιαρχών κώδικα – έργο του.

3. Στη Σίφνο, με τη μεγάλη κοινωνική πρόοδο κατά την εποχή αυτή, ακόμη και με ίδρυση (1687) Σχολής Μέσης Παιδείας, την παρουσία του λογίου ιερομονάχου Παρθενίου Χαιρέτη, επίσης κωδικογράφου και άλλων πνευματικών ανθρώπων, δεν αποκλείεται να βρήκε ο Γαλακτίων το κατάλληλο περιβάλλον για την διαμονή του έκτοτε, ίσως δ' εκεί να κατέστρωσε, μεταξύ άλλων, και τον τελευταίο κώδικά του έτους 1690.

Τί εν συνεχεία ακολούθησε, για ποιάν αιτία και από ποιούς βρήκε μαρτυρικό θάνατο, είναι ερωτήματα αναπάντητα. Δεν αποκλείεται η ιστορική έρευνα να δώσει τις δέουσες απαντήσεις και να επιβεβαιώσει ή ανατρέψει τα ανωτέρω. Θα είναι σπουδαίο, πράγματι, γεγονός για την τοπική αγιολογία μία θετική κατάληξη του ιστορικού αυτού θέματος.